

ГРАД НОВИ САД
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Број: XXII-020-11/2013-300-3
Нови Сад

ЈКП „НОВОСАДСКА ТОПЛАНА“ НОВИ САД
Владимира Николића 1.
Нови Сад
Александар Прибић, директор

ПРЕДМЕТ: Иницијатива за измену и допуну Одлуке о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. Лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013)

Поштовани,

Заштитник грађана Града Новог Сада је у току 2013. године примио већи број притужби грађана Новог Сада, који су изражавали своје незадовољство радом и поступањем ЈКП „Новосадска топлана“ Нови Сад, захтевајући при том да раскину свој уговорни однос са јавним предузећем.

Грађани су у својим обраћањима навели да су незадовољни поступањем ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад из разлога што нису удовољили њиховом захтеву за искључење са топлификационог система, односно што Одлуком о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013), није предвиђена могућност трајног искључења, дакле раскид уговора између грађанина као корисника услуге и ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад као пружаоца услуге, те наводе да сваки уговор може да се раскине, осим уговора са ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад. Грађани раскид уговора са ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад траже из разлога јер нису више у могућности да плате накнаду за услугу грејања, услед свог веома тешког материјалног и социјалног стања (немају новца да плате рачун), а све из разлога како их јавно предузеће не би и даље задуживало и стварало још већа дуговања, која они нису у могућности да измире, или из разлога непостојања потребе за наведеном услугом.

Грађани су незадовољни и приликом поступања ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад у случају привременог искључења са топлификационог система, из разлога што се ова могућност веома ретко одобрава и што су услови за искључење веома ригорозни, а при том висина фиксних трошкова који се у том случају плаћа је превисока, обзиром да се услуга у периоду привременог искључења не користи.

Имајући у виду наведене проблеме грађана, Заштитник грађана Града Новог Сада, је сагласно члану 33. став 1. Одлуке о Заштитнику грађана ("Службени лист Града Новог Сада", број 47/2008), по сопственој иницијативи, покренуо поступак који има за

циљ анализу позитивноправних прописа који регулишу предметну проблематику, ради изналажења адекватног и потпуног решења који ће задовољити и грађане и локалну самоуправу.

Анализом правних прописа, Заштитник грађана утврдио је следеће:

- Чл. 178. Закона о енергетици ("Сл. гласник РС", број 57/2011, 88/2011, 93/2012, 104/2012) прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда својим прописом утврђује услове и начин обезбеђивања континуитета у снабдевању топлотном енергијом купаца на свом подручју, права и обавезе дистрибутера топлотне енергије, права и обавезе купаца топлотне енергије, доноси тарифне системе, издаје лиценце, доноси тарифне ставове и даје сагласност на цене топлотне енергије и прописује друге услове којима се обезбеђује редовно и сигурно снабдевања купаца топлотном енергијом, у складу са законом.
- Чл. 26. Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, "Сл. лист СРЈ", бр. 31/93 и "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003 - Уставна повеља) прописано је да је уговор закључен кад су се уговорне стране сагласиле о битним састојцима уговора, чланом 28. истог закона прописано је да се воља за закључење уговора може изјавити речима, уобичајеним знацима или другим понашањем из кога се са сигурношћу може закључити о њеном постојању и да изјава воље мора да буде учињена слободно и озбиљно. Потом, чл. 358. Прописано је да ако време трајања дуговинског односа није одређено, свака страна може га прекинути отказом, а да се отказ може дати у свако доба, само не у невреме, да отказ мора бити достављен другој страни и да поверилац има право да захтева од дужника оно што је доспело пре него што је обавеза престала протеклом рока или отказом.
- Чл. 13. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", број 88/2011) прописано је да скупштина јединице локалне самоуправе одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле и мере које су контролори овлашћени да предузимају, да се Одлука скупштине јединице локалне самоуправе, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга непосредно примењује на све уговорне односе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга као општи услови пословања, да уколико одлуком скупштине јединице локалне самоуправе о обављању комуналне делатности није предвиђено закључење појединачних уговора између вршиоца и корисника комуналних услуга, да се сматра да је уговорни однос о пружању комуналне услуге настао започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком пружања комуналне услуге у складу са прописима којима се ближе уређује обављање те комуналне делатности и да обавезе корисника комуналне услуге, укључујући и плаћање цене комуналне услуге, настају започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком пружања комуналне услуге, и када се она користи супротно прописима којима се уређује та комунална делатност.
- Чл. 16. став 1. тачка 5. и тачка 7. Закона о заштити потрошача ("Сл. гласник РС", број 75/2010) прописано је да је трговац дужан да пре закључења уговора о продаји робе или пружању услуге, потрошача на јасан и разумљив начин обавести о постојању права на једностранни раскид под условима прописаним

Законом, као и о временском периоду на које је уговор закључен, ако је закључен на одређено време, а ако је уговор закључен на неодређено време о условима за раскид уговора. У члану 89. истог закона одређено је да потрошач услуга од општег економског интереса има право да једнострано раскине уговор о пружању услуга од општег економског интереса ако није сагласан са променом цене односно тарифе и изменом општих услова уговора наведеним у обавештењу трговца и да је потрошач је дужан да уплати износ за услуге које су му пружене до једностраног раскида уговора.

- Одлуком о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. Лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013) у члану 95 предвиђено је да купац има право да привремено откаже коришћење топлотне енергије, које не може да буде краће од два месеца; потом да се у том случају отказ из става 1. овог члана подноси Предузећу у писаној форми, најмање 15 дана пре престанка коришћења топлотне енергије, а да ће Предузеће привремено искључити купца у складу са ст. 1. и 2. овог члана под условом да:
 1. купац има сопствену кућну подстаницу или на заједничкој кућној подстанци постоје техничке могућности за искључења појединачног купца,
 2. искључење не утиче на квалитет грејања у просторијама других купаца у објекту, и
 3. сагласност за искључење потпишу сви купци који се снабдевају топлотном енергијом преко заједничког мерила топлоте у кућној подстанци.
- У члану 96. исте Одлуке одређено је да је у случајевима привременог искључења, купац обавезан да плаћа фиксне трошкове из члана 72. ове одлуке и да трошкови поновног укључења падају на терет купца.

На основу свега наведеног, може се констатовати да Одлуком о снабдевању топлотном топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. Лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013) није предвиђена могућност трајног искључења, односно да једном закључен уговор не престаје ни у случају непостојања воље за његов даљи опстанак. ЈКП "Новосадска топлана" Нови Сад је према сазнањима Заштитника грађана, на захтеве физичких и правних лица у погледу раскида уговора, одговарала негативно, односно у смислу да Одлуком Града Новог Сада није предвиђена могућност трајног искључења, а да је прописом једино предвиђена могућност привременог искључења, уколико су испуњени сви прописани услови.

Позитивноправни прописи наше земље наводе да једна уговорна страна нема овлашћење да намеће своју услугу другој уговорној страни, која такву услугу не жели, јер је за опстанак двостраног уговора веома битно постојање сагласности воља. Испорука топлотне енергије је законска обавеза енергетског субјекта - јавног предузећа, али коришћење топлотне енергије није законска обавеза корисника услуге (физичког или правног лица), већ његово право. Како овај уговорни однос представља трајни дуговински однос, купац има право да га у свако доба, осим за време грејне сезоне, откаже, уз дужност да јавном предузећу плати сва дуговања која су доспела пре отказа. Према томе, право купца на отказ испоруке топлотне енергије зависи искључиво од техничких могућности да буде искључен из система грејања и воље уговорних страна, а никако не може да зависи и да се условљава сагласношћу других станара, с обзиром на то да је у питању уговорни однос који производи дејства само између страна у облигационом односу.

Имајући у виду све напред наведено, Заштитник грађана Града Новог Сада у складу са чланом 27. Одлуке о Заштитнику грађана ("Службени лист Града Новог Сада", број 47/2008), доставља Вам као надлежном органу **иницијативу** за измену и допуну Одлуке о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. Лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013), у смислу да се Одлуком:

- предвиди могућност трајног искључења купаца са топлификационог система Града Новог Сада, у складу а техничким могућностима, потом,
- да се привремено и трајно искључење са топлификационог система више не условљавају сагласношћу купаца који се снабдевају топлотном енергијом преко заједничког мерила топлоте у кућној подстаници,
- и да се потом размотри висина фиксних трошкова која се према тренутном стању прописа плаћа у случају привременог искључења, те да се такође и у том правцу Одлука измени.

Заштитник грађана Града Новог Сада сматра да је измена и допуна наведене одлуке од значаја за остваривање и заштиту права грађана Града Новог Сада, обзиром на велико незадовољство грађана који сматрају да су им права повређена тренутном ситуацијом, а што је све последица недостатка у Одлуци о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада ("Сл. Лист Града Новог Сада", бр. 21/2011, 38/2012 и 34/2013).

Приликом разматрања целокупне проблематике, поред горе наведених одредаба позитивноправних прописа, Заштитник грађана Града Новог Сада је посебно имао у виду тренутну тешку економску ситуацију у нашој земљи, а самим тим и у Граду Новом Саду. Све већи проблем недостатка новца, директно се уочава како код грађана, тако и код јавних предузећа којима су поверена овлашћења да обављају најважније комуналне делатности на нивоу локалне самоуправе. Разматрајући наведену проблематику Заштитник грађана је узео у обзир аргументе које је навела ЈКП „Новосадска топлана“ Нови Сад, као што су велика потраживања која има од купаца, стално поскупљење енергената, техничке могућности искључења и др. Међутим, након наведеног креирали смо наш предлог за измену Одлуке, али да у погледу и трајног и привременог искључења увек коначну стручну одлуку даје ЈКП „Новосадска топлана“ Нови Сад, након што провери и испита све техничке могућности у сваком конкретном случају.

С поштовањем,

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

др Александар Грујић